

תקציר

מחקר זה עוסק בשני נושאים עיקריים: כיווניות והשוואה בין שתי אופנויות התרגום. בדקנו את התרגומים הסימולטאניים ואת התרגומים תוך כדי קריאה שנעשו על ידי שש סטודנטיות למתורגמות (במחלקה לתרגום וחקר התרגום באוניברסיטת בר-אילן), והשווינו בין תופעות תרגומיות שונות בכל אחת מאופנויות התרגום הללו. כמו כן, השווינו בין התרגומים משפה ג' לשפה ב' לבין התרגומים משפה ג' לשפה א'. בעת ניתוח התוצרים התרגומיים התמקדנו בתופעות התרגומיות הבאות: הזחות מסוגים שונים (השמטות, תוספות, שינויים בתבניות הזמן, שימוש במילים גנריות, תרגומים צורניים, שגיאות לקסיקליות, שגיאות תחביריות, שגיאות הגייה ודקדוק), ותיקונים עצמיים.

בין היתר, התייחסנו גם להבדלים בין שתי אופנויות התרגום – תרגום סימולטאני ותרגום תוך כדי קריאה – בכל אחת משני הכיווניויות. בבסיסה של העבודה עומדות שתי הנחות ביחס לתרגום משפה ג': א) בתרגום לשפה ב' (להלן ג' > ב') מספר ההזחות מסוגים שונים יעלה על מספר ההזחות בתרגומים לשפה א' (להלן ג' < א'); ב) מספר רב יותר של הזחות יופיעו בתרגומים הסימולטאניים לעומת התרגומים תוך כדי קריאה.

ממצאי המחקר מראים כי אכן קיימים הבדלים תלויי אופנות התרגום, המתבטאים בהבדלים בתפוצתן של הזחות מסוגים שונים. לדוגמה, השמטת מספרים, הנהרות ושימוש במילים גנריות רווחים יותר בתרגומים הסימולטאניים; תיקונים עצמיים רווחים יותר בתרגומים תוך כדי קריאה. ישנם ממצאים הסותרים את ההשערה באשר לכיווניות התרגום: בניגוד למצופה, השמטת שמות גיאוגרפיים ושם פרטי, השמטת מספרים, תוספות מאיך, תוספות לשם הדגשה, תוספות אישיות, המרות שמות ארוכים במילה גנרית ושגיאות הצרכה נמצאו לרוב בתרגומים לשפה א'. לעומת זאת, ישנם הבדלים בין התרגומים התומכים בהשערה כי בתרגומים לשפה ב' ימצאו יותר הזחות מסוגים שונים. אכן מצאנו, כי השמטות מילים בודדות ורצופות, השמטות מספרים, השמטות שמות ארוכים, משפטים לא גמורים, תוספות כ"פיווי" על השמטה, הנהרות, מעברים מספציפי לגנרי, שינויי תבניות זמן, אי-התאמות במין ובמספר, תרגומים צורניים, שגיאות בתרגום מספרים, שגיאות לקסיקליות – ידידי כזב, שגיאות הגייה ותיקונים עצמיים רווחים יותר בתרגומים לשפה ב'.

לסיכום, ההשערה שהתרגום הסימולטאני מציב בפני הנבדקות מספר גדול יותר של קשיים לעומת התרגום תוך כדי קריאה, קיבלה אישוש. בנוסף, ממצאי המחקר תומכים בהשערה שתרגום משפה ג' לשפה ב' הינו "בעייתי" יותר מתרגום משפה ג' לשפה א' מכיוון שרוב ההזחות נמצאו בתרגומים לשפה ב'. יש לציין כי ההבדלים לעיתים אינם בולטים וזאת, כנראה, בשל מספר נבדקות מצומצם. יחד עם זאת, ישנו ממצא בולט אחד הן מבחינת הכיווניות והן מבחינת האופנות: מספר התיקונים העצמיים בתרגומים תוך כדי קריאה עולה בהרבה (כמעט פי שישה) על מספר ההיקרויות של תופעה זו בתרגומים הסימולטאניים. בנוסף, בתרגומים לשפה ב' הפיקו הנבדקות כמעט פי שניים תיקונים עצמיים מאשר בתרגומים לשפה א' (ראה פרק 5, טבלה מס' 7).